

N:o 78.

Af Herr W. Farup: Om anslag för en jernväg mellan Näsviken vid sjön Dellen till Sveg i Herjeådalen.

Redan år 1856 anlades af enskildt bolag jernväg från Hudiksvall till Forssa, i afsigt att densamma sedermera skulle förlängas inåt landet allt efter som dessa kommunikationsmedel vunno förtroende och af behovet påkallades. Försök i detta afseende gjordes ock 4 år derefter, nemligen att äfven medelst jernväg förbinda sjön Dellen med Ljusnans vattendrag, dertill af Riksdagen år 1860 såsom lån anslagos 833,000 R:dr R:mt, hvilket lån likväl då icke kunde begagnas, till följd af tillfälliga för företaget ogynsamma konjunktioner. Hudiksvall—Forssa jernvägsbolag har sedermera förlängt sin jernbana till Näsviken vid sjön Dellen, dervid det hittills fått bero. Afståndet från Näsviken till norska gränsen vid Rörås är cirka 30 mil. Att på en gång genom enskildt initiativ åstadkomma en så lång jernväg ansågs icke möjligt, hvadan inbjudning till bildande af bolag för byggande af halfva vägen — eller från Näsviken till Sveg — 15,5 mil — för ändamål att sedermera fortsättas till norska gränsen utfärdades sistlidne höst, — hvilken jernväg bör, efter ett af Löjtnanten vid Kongl. väg- och vattenbyggnadscorpsen H. J. Hagdahl upprättadt kostnadsförslag för samma spårvidd som den emellan Rörås och Trondhjem begagnade, eller 3,59 fot jemte materiel — icke komma att kosta öfver 5,000,000 kr. Knapast har någon inbjudning till enskildt jernvägsföretag på senare tiden visat ett gynnsammare resultat, ty inom några få månader blef nära tredjedelen af hela behöfliga beloppet tecknad, hvarefter bolaget den 16 December sistlidet år konstituerade sig för att träda i verksamhet så snart 1,600,000 kr. blifvit tecknade. Dessa framgångar ådagalägga klart nog det stora behovet af denna jernväg, men utan understöd af Riksdagen lär den dock icke kunna realiseras.

Herjeådalen, för hvilken denna jernväg hufvudsakligen är afsedd, är antagligen i likhet med andra lika högt öfver hafvet belägna landsdelar en för sädesodling

mindre tjenlig provins — och har derföre ock fått heta vår fattigaste provins; men erbjuder deremot för foderodling och boskapsskötsel, hvilken numera intager ett framstående rum i landthushållningen, för en lång framtid nästan obegränsade odlingstillgångar, hvilka hittills, af brist på kommunikationer, fått ligga obegagnade, men som, rätt använda, möjligtvis torde i en framtid gifva provinsen — åtminstone delar deraf — namnet af den rikaste.

Ikke eller den mängd af malmtillgångar, som funnos i inre landet, derom Jernkontorets annaler för år 1864 gifva värdefulla upplysningar — malmtillgångar, som i en framtid utan tvifvel komma att blifva af oberäknelig nytta för landet — hafva hittills kunnat tillgodogöras.

Inom nedre Herjeådalen är hittills endast någon del af den mogna och öfvermogna skogen tagen och i öfre Herjeådalen har skogsafverkningen först nyligen börjat. Öfverallt äro skogarne fulla af vindfällen och öfvermogna träd, hvilka jemte den mängd affall, som uppstår genom skogsafverkningen, för all framtid skulle gå förlorade, om icke möjlighet öppnas att genom kolning och tidsenliga kommunikationer tillgodogöra dem för industrien.

I fråga varande jernväg kommer ock att blifva den närmaste förbindelseleden mellan Throndhjemsfjorden och mellersta Sverige, hvilket förhållande redan gifvit den i Norge för riket nedsatta jernvägskomitén anledning föreslå att från norsk sida med jernväg till riksgränsen vid Rörås möta en eventuel jernväg från Sverige.

Med stöd af det ofvan anförda, och med åberopande *dels* af den utaf styrelsen för nu omförmälda bolag till Kongl. Maj:t nyligen inlemnade underdåniga ansökning, hvilken jag antager skola komma Riksdagen till handa, och *dels* af den omständighet att provinsen Herjeådalen hittills icke fått af allmänna medel, för tillgodogörande af sina rika naturliga tillgångar, åtnjuta nämnvärdt understöd, får jag hos Riksdagen vördsamt anhålla:

att Riksdagen måtte till understöd för nämnda företag bevilja:
dels anslag utan återbetalningsskyldighet af 1,000,000 kr., och
dels lån på vanliga vilkor af 2,000,000 kr.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1876.

Wilh. Farup.